

В помощ на студента- международник

БЪЛГАРСКАТА ВЪНШНА ПОЛИТИКА
(1878 – 2004) В ДАТИ И СЪБИТИЯ

Ст.н.с. II ст. Андрей Евтимов, н.с. Галина Белчева

1878

3 март – Санстефанският договор, подписан край Цариград /Истанбул/, слага край на военните действия между Русия и Турция. Той осигурява независимостта на Румъния, Черна гора, Сърбия и отрежда на България автономен статут в нейните естествени етнически граници.

юни – Провежда се Берлинският конгрес, чиято цел е да се ревизират условията на Санстефанския мирен договор. Картата на Балканите е значително прекроена, като между р. Дунав и Стара планина се създава васално трибутарно Княжество България, на юг се образува автономната провинция Източна Румелия под непосредствената власт на султана, а значителна част от териториите с българско население остават в пределите на Османската империя.

1879

16 април – За български княз е избран немският принц Александър Батенберг.

май – Избухва Кресненско-Разложкото въстание, но е жестоко потушено от турската войска. Мнозина българи от Македония се преселват в Княжеството.

1885

6 септември – Извършено е Съединението на Княжество България с Източна Румелия.

септември – октомври – Българското правителство търси контакти с великите сили и съседите, за да получи подкрепа за Съединението. Руския цар Александър III е недоволен, че събитието увеличава авторитета на германеца Батенберг. Въпреки че на среща с българската делегация той произнася известните думи “за разединение не може да става и дума”, царят отказва да одобри Съединението.

2-16 ноември – Избухва Сръбско-българската война. Българската войска заедно с опълченските отряди спира при Сливница напредването на сръбските войски и навлиза победоносно в Сърбия.

1886

19 февруари – Букурещкият договор прекратява войната между Сърбия и България на условията на status-quo ante bellum, без териториални, финансови и правни последици. Но юридически е затвърдено Съединението на Княжество България с Източна Румелия.

24 март – Великите сили и Турция подписват т.нар. Топханенски акт, с който признават де факто Съединението, с цената на някои териториални отстъпки на България /района на Кърджали/.

9 август – В България е извършен държавен преврат от проруски настроени офицери.

25 август – Контрапревратът начело със Стефан Стамболов, председател на Народното събрание, връща княза в България, но Ал. Батенберг се отказва от престола след силен натиск на враждебния спрямо него руски император.

27 август – След абдикацията на княза Стефан Стамболов е избран от Народното събрание за регент.

6 ноември – Руския пратеник генерал Каулбарс скъсва официалните дипломатически отношения между Русия и България.

1887

юли – Фердинанд Кобургготски е избран за княз от Великото народно събрание.

1888

юни – Премиерът Стамболов отправя меморандум до австро-унгарския външен министър с искане Виена да подкрепи България за българските епархии в Македония. Той обещава в отплата Австро-Унгария да получи силни позиции в София.

юли – Видният български държавник Константин Стоилов е изпратен със специална мисия във Виена, Рим и Женева, вкл. да търси подкрепа за българската политика по отношение на Македония.

1889

Сръбският министър-председател Пашич предлага план за подялба на Македония и конфедерация между Сърбия и България. Стамболов отказва разговори по въпроса.

В България пристига като неофициален емисар на руското правителство княз Долгоруков. Той разговаря със Стамболов и предлага като цена на руско-българското помирение отстраняването на Фердинанд. Стамболов отказва.

Сключени са изгодни споразумения за икономическо сътрудничество с Германия, Австро-Унгария, Франция, Белгия и Швейцария

1890

16 юни – Правителството на Стамболов изпраща нота в Истанбул, с която настоява за изпращане на български владци в Македония и официално да се признае Фердинанд за държавен глава. Портата първоначално протака, но през 1892, 1894 и 1897 г. султанът издава *берати* за такива назначения. Това е резултат от подчертано дружелюбната политика на Стамболов към Турция. Тя се мотивира от намерение при разпадане на империята

България по-безболезнено да присъедини свои родствени територии.

В България гостува руският публицист С. С. Татищев, известен славянофил. Той разговаря със Стамболов относно руско-българската криза, и впоследствие окачествява като “пакостни” действията на руските генерали и дипломати.

1891

май – Княз Фердинанд е приет неофициално от австро-унгарския император Франц Йосиф.

Гръцкият министър-председател Трикупис предлага преговори за сфери на влияние в Македония и Одринско. Стамболов отклонява офертата.

1892

лято – Княз Фердинанд е на посещение във Великобритания, а Стамболов – в Турция. Между него и султана се провеждат известните разговори, при които Стамболов поставя въпроса за дуалистична монархия, но Абдул Хамид II е скептичен: “няма да ни оставят”.

1894

май – Премиерът Стамболов подава оставка: поводът е контакти на Фердинанд с руски представители, и недружелюбни действия на монарха. Тя е приета. Стамболов, смятан за плебейска фигура на европейската политическа сцена, не е харесван от редица короновани глави и дипломати. Кайзер Вилхелм II пита Фердинанд на първата им среща: “аз се отървах от моя Бисмарк, кога ще се отървеш от Стамболов?”

1895

18 юни – Правителството на К. Стоилов отправя нота до Турция. Основните искания в нея са свързани с прилагането на реформите, предвидени с чл. 23 на Берлинския договор. Кабинетът подкрепя дейността на българската екзархия, която се бори за назначаването на нови български митрополити в Македония.

6 юли – При атентат в София е убит Стефан Стамболов. Преди това той е “осъден на смърт” от свои политически противници.

1896

2 февруари – Престолонаследникът Борис е кръстен по православен обряд с участието на пратеникът на руския цар Николай II генерал Кутузов /наследник на победителя в наполеоновите войни/.

Възстановени са дипломатическите отношения между Русия и България, прекъснати след акта на Съединението.

1897

януари – Избухва военен конфликт между Турция и Гърция. Българското правителство запазва неутралитет. Като знак на благодарност султанът разрешава три владишки берата за Битолска, Дебърска и Струмишка епархии. Откриват се търговски агентства в Одрин, Дедеагач, Сяр, Солун, Битоля и Скопие.

1898

Избухва скандалът с железопътния строеж, имащ едновременно вътрешни и международни аспекти. Железниците на Хиршовата компания в Южна България пречат на общодържавната тарифа и на търговията, понеже отвлечат стоковия поток към Дедеагач, докато пристанището в Бургас остава празно. Ето защо правителството решава да построи паралелна ж.п. линия Пазарджик – Пловдив – Чирпан – Нова Загора. Компанията упражнява натиск във Виена, и виенските банки спират заема от 143 млн. лв., уговорен още по Стамболово време. Възникват остри финансови усложнения, прераснали в политическа и икономическа криза. На 1 януари 1899 г. правителството на К. Стоилов подава оставка.

1901

21 август – четите на Хр. Чернопеев, Кр. Асенов и Я.Сандански отвлечат американската мисионерка Е.Стоун.

Заради активизацията на освободителното движение в Македония, най-вече изграждането на революционни структури в България, през 1900-1901 г. силно се влошават отношенията на страната с всички балкански съседи, имащи интереси или аспирации в този район.

1902

31 май – В Санкт Петербург тайно е подписана българо-руска военна конвенция. Тя не е насочена срещу никоя балканска държава. Главната ѝ цел е да неутрализира Австроунгаро-румънския съюз от 1883 година. Има се предвид и противодействие на Турция, с която отношенията се усложняват, заради македонските събития. Русия се ангажира да съдейства за запазването на неприкосновеността на територията на България. Конвенцията практически не влиза в действие и скоро загубва значение.

септември – За честване на Шипченската епопея в България пристига внушителна руска делегация начело с великия княз Николай Николаевич, включваща княз Дондуков, граф Игнатиев, генерал Столетов.

26 декември – Руският министър на външните работи граф Ламсдорф спешно идва в България за да разясни, че Русия е заета с Япония и не възнамерява да се намесва на този етап в македонския въпрос.

Руското правителство оказва помощ на България за получаване заеми от френски банки.

1903

3 юли – Подписан е българо-сръбски договор за митнически съюз, съгласно който между двете държави се въвежда безмитна търговия /обмитяват се само някои стоки/

2 август – Избухва Илинденското въстание в Македония в Леринско, Костурско, Охридско и в други региони. В тримесечни тежки боеве с турския аскер загиват 5000 души, а 200 села са разрушени.

19 август – В Източна Тракия избухва Преображенското въстание.

1904

26 март – Подписано е българо-турско споразумение, уреждащо проблемите на българското население в Македония след Илинденско-Преображенското въстание. Дава се амнистия на хиляди затворници и заточеници.

1908

юли – Младотурска революция в Турция, сондажи с Русия за обявяване на независимост на България. Русия подкрепя, съветва да се изчака Австро-Унгария, която се готви да анексира Босна и Херцеговина, първа да наруши Берлинския договор.

30 август – “Инцидент Гешов” в Истанбул. Българският дипломатически представител не е допуснат на галавечеря за рождения ден на султана с другите дипломати, поканен е на приема на валиите /окръжните управители/ с което се подчертава подчиненото положение на България. Гешов е отзован.

9 септември – Българското правителство национализира железопътната линия на барон Хирш, с което нараства напрежението в българо-турските отношения.

5 октомври /22 септември по нов стил/ – България се обявява за независима и княз Фердинанд приема титлата цар. Това предизвиква неочаквани усложнения и остра реакция на турското правителство. Спасителната комбинация е предложена от Русия, която приспада турските финансови искания /125 млн. лв. откуп/ към София от турските контрибуции от Освободителната война 1877-78. България се задължава да плати на Русия 82 млн. лева, чрез заем от руската държавна банка.

1909

9 януари – Независима България е призната официално от Турция, и последователно от Русия и другите велики сили.

1910

януари – Княз Фердинанд, премиерът А. Малинов и външният министър Паприков посещават Санкт Петербург, където преговарят за българо-руски съюз срещу Турция. Русия лансира

идеята за балкански православен съюз, имайки предвид той да бъде използван в един бъдещ световен конфликт от Антантата.

1912

29 февруари – Подписан е Българо-сръбски договор за дружба и съюз, със срок на действие до 1922 година. Двете страни си гарантират взаимна помощ при нападение от велика сила /има се предвид Австро-Унгария/. В таен анекс са определени условията за война с Турция и подялбата на завзетите области. Белград признава на България правото на териториите на изток от Родопите и р. Струма до линията Мидия–Енос, а България признава сръбските права на запад и север от Шар планина. Териториите между Шар пл., Родопите, Егейско море и Охридското езеро /Македония/ се разделят на две: безспорна зона, която се отстъпва на България, и спорна зона, чиято съдба ще се разреши с арбитража на руския цар

16 май – Подписан е българо-гръцки таен договор със срок 3 г., с който страните се задължават да си оказват помощ ако едната от тях бъде нападната от Османската империя; също така да сключват мир заедно и съгласувано.

1 октомври – По повод кланетата на българи в Щип /ноември 1911/ и Кочани /юли 1912/ балканските държави дават ултимативна нота на Турция да се изпълни чл. 23 от Берлинския договор, предвиждащ автономия за християнското население в империята.

5 октомври – Избухва Балканската война, в която България, Сърбия, Гърция и Черна гора са обединени срещу Турция.

15 октомври – Българката армия разгромява основните сили на едномилионната турска армия при Люлебургас и Бунар хисар. Пада Лозенград.

20 октомври – Втора армия на генерал Н. Иванов затыга обръча около Одрин. Македоно-одринското опълчение принуждава Явер паша да се предаде заедно с 10 хилядния си корпус.

26 октомври – Седма рилска дивизия влиза в Солун.

18 ноември – Българският миноносец *Дръзки* торпилира турския крайцер *Хамидие*.

ноември – Турция иска примирие, но Фердинанд заповядва настъпление срещу Истанбул. Българската армия, изтощена от

загуби, болести и недобро снабдяване, е спряна на Чаталджанските позиции.

1913

3 февруари – Военните действия избухват отново. Турците безуспешно настъпват при Булаир, Шаркьой и Чаталджа срещу българската армия.

13 март – Българите превземат мощната крепост Одрин, като турският гарнизон вдига бяло знаме.

17 май – Подписан е Лондонския мирен договор между Османската империя и Балканския съюз. България получава голямо териториално разширение. Сърбия и Гърция остават неудовлетворени: първата не получава излаз на Адриатика, втората настоява за Халкидическия п-ов и Егейските острови. Те завземат земи, предвидени за България. Румъния предявява претенции заради “нарушеното равновесие” на Балканите.

31 май – Сключено е тайно сръбско-гръцко споразумение, насочено срещу България.

16 юни – Воден от властнически амбиции и заблуден от неточна информация, Фердинанд решава да нанесе превантивен удар. По негова заповед българските войски нападат първи Сърбия и Гърция. Избухва Втората Балканска, или Междусъюзническата война. Докато българската армия води тежки боеве със сърби и гърци, румънската армия навлиза в Северна България, а турската – в българска Източна Тракия, където извършва етническо прочистване. Фердинанд моли великите сили за помощ. Русия въздейства на Румъния и Турция да спрат придвижването си. През юли започва Букурещката мирна конференция.

28 юли – Сключен е Букурещкият мирен договор, с който България е лишена от основни придобивки и търпи Първа национална катастрофа. Макар че ѝ се оставя излаз към Бяло море между Места и Марица, тя губи Южна Добруджа, и Източна Тракия. Западноевропейските страни порицават София като агресор. Русия не успява да смекчи обстановката. Германия и Австро-Унгария увеличават влиянието си в България.

1914

Американският мултимиллионер и общественик Андрю Карнеги организира провеждането на анкета, която доказва, че населението на Тракия и Македония е българско и трябва да бъде включено в пределите на България.

лято – Немския банков концерн “Дисконто Гезелшафт” отпуска 500 млн лева за превъоръжаване на българската армия, което накланя везните в полза на съюз с германо-австрийския блок.

28 юли – Избухва Първата световна война. България обявява въоръжен неутралитет, но тайно преговаря с Централните сили.

ноември–декември – България пропуска немски и австрийски транспорти с оръжие и друга помощ за Турция

1915

29 май – Дипломатическите представители на Антантата предлагат на България като цена за евентуално съюзничество спорната и безспорна зони в Македония, Източна Тракия до линията Мидия-Енос, части от Западна Тракия, подкрепа за преговори с Румъния за Южна Добруджа, и нов военен заем. Но балканските страни не са съгласни. Германският блок предлага на България цяла Македония и част от южните сръбски земи, а също отстъпените на Гърция и Румъния земи по Букурещкия договор.

14 октомври – България се намесва във войната на страната на Централните сили /Германия и Австро-Унгария/.

1916

5 януари – Среща между германския канцлер Вилхелм II и цар Фердинанд в гр. Ниш.

1 септември – България обявява война на Румъния.

1917

декември – Започват мирните преговори на Централните сили с Русия.

1918

март – Приключват мирните преговори с Русия в Брест-Литовск. Българската дипломация не съумява да защити интересите на страната в Северна Добруджа, която е етнически свързана с България. Районът, дотогава в състава на Румъния, е обявен за “кондоминиум” /съвместно владение/ на всички участници в германския блок.

18 септември – След пробив на съглашенските сили при Добро поле части от разбитата армия се насочват към София за да накажат виновниците за войната. В Радомир е обявена република. Встаниците са спрени при Владая.

29 септември – България излиза от войната с подписването на Солунското примирие.

4 октомври – Българският цар Фердинанд абдикира след поражението на България; той е наследен от 24-годишния си син Борис III.

1919

27 ноември – Ньойският мирен договор, подписан от новия министър-председател, земеделеца Ал. Стамболийски, лишава България от Западните покрайнини, Южна Добруджа и Егейска Тракия и е принудена да плаща огромни репарации /2.25 млрд. златни франка, добитък, въглища, земеделски продукти и др./.

Наложени са редица ограничения във военната област. България претърпява Втората национална катастрофа.

1920

16 декември – България е приета в Обществото на народите.

19–26 април – Международна конференция в Сан Ремо, на която на Гърция се предоставя Беломорска Тракия срещу задължение да осигури на България излаз на Егейско море. Това решение не е изпълнено.

края на 1920 г. – Ал. Стамболийски предприема 100-дневна обиколка из европейските столици да пледира за смекчаване на ньойските условия.

1922

5 март – Ал. Стамболийски и М. Турлаков заминават за конференцията в Генуа.

5 октомври – През България минава норвежкият учен-пътешественик Фритъф Нансен, който се стреми да окаже на страната политическа и хуманитарна помощ.

ноември – А.Стамболийски заминава за Швейцария за участие в Лозанската конференция 1922-23 г.

1923

23 март – В гр. Ниш е подписано споразумение между България и Сръбско-Хърватско-Словенското кралство. Предвижда се взаимна охрана на границата с цел да се прекрати преминаването на чети на ВМРО. Засилват се настроенията срещу правителството на Стамболийски.

април – Земяделското правителство обмисля установяване на дипломатически отношения със Съветска Русия.

9 юни – Военен преврат в България сваля премиер-министъра Ал. Стамболийски, водач на БЗНС. Установява се режимът на проф. Ал. Цанков.

23 септември – Земяделци и комунисти под ръководството на БКП вдигат въстание срещу режима. То е жестоко потушено.

1924

10 януари – В Женева е подписана спогодбата “Политис-Калфов” за гарантиране правата на националните и културните малцинства на Гърция и България във всяка от двете страни. Тя признава и осигурява малцинствените права на българите от Егейска Македония и Западна Тракия. По тази причина Белград реагира рязко отрицателно, а гръцкият парламент отказва да ратифицира спогодбата.

1925

16 април – Военната фракция на компартията извършва атентат в църквата “Св. Крал” /дн. “Св. Неделя”/ в София. Загиват около 200 души. Последват репресивни акции на властите, по време на които загиват и много интелектуалци, изповядващи леви и

демократични убеждения. Убити са без съд поетите Гео Милев, Христо Ясенев, Сергей Румянцев, известният журналист Йосиф Хербст и други. Международната реакция предизвиква малко по-късно смяна на правителството.

18 октомври – Подписан е Българо-турски договор за дружба в Анкара. Той отразява желанието на двете страни да излязат от международната изолация. Участниците се задължават да не влизат в съюзи, враждебни спрямо някоя от тях; в протокол към договора се изисква двете страни да решават в дух на равенство и реципрочност проблемите на малцинствата от български и турски произход. Това е грешка на българската дипломация, която поема де факто едностранни задължения към чужда държава за част от собственото си население. Освен това в Турция няма българско малцинство – то е прогонено и избито по време на трагичните събития от 1913 г.

19 октомври 1925 г. – Т.нар. Петрички инцидент; военна акция на Гърция срещу България, при която гръцките войски навлизат 32 км. навътре в българска територия. Българското правителство подава оплакване в Обществото на народите. С Декларация от 7 декември 1925 г. Гърция е призната за отговорна за инцидента и задължена да плати компенсация на България от 30 млн. лева.

1926

21 декември – На правителството на Ляпчев е отпуснат т. нар. бежански заем от западни финансови институции с гаранция на Обществото на народите. Номиналната му стойност е 2.4 млн. лири стерлинги и 4.5 млн. дол. при 7% годишна лихва. Целта е да се подпомогнат със земеделски инвентар, жилища и съобщителни средства бежанците от териториите, откъснати от България в резултат на Междусъюзническата и Първата световна войни.

1927

9 декември – Сключена е в Женева българо-гръцката спогодба “Моллов-Кафандарис” за погасяване на задълженията на изселените в двете страни техни граждани след войните и

териториалните промени. С това се затвърждава процеса на обезбългаряване в Беломорска Тракия. Във финансово отношение проблемът дълго време стои неуреден, което поражда трудности в двустранните отношения.

1928

Със съдействието на Обществото на народите на България е отпуснат т. нар. стабилизационен заем за подобряване на инфраструктурата и за възстановяване на разрушенията от земетресенията през м. април. Номиналната му стойност е 5 млн. лири стерлинги. По подобие на МВФ, специален комисар на ОН следи усвояването на парите, което става при специални условия, нарушаващи суверенитета на страната.

1929

Правителството на Андрей Ляпчев заема по-твърда позиция по отношение на Югославия и иска подобряване на положението на българското население на Македония. Това довежда до силно изостряне на отношенията и е причина за затваряне на границата.

В същото време се активизират усилията на Италия да установи влияние в региона и по-специално в България. Увеличава се културния обмен, разменят се военни и политически визити.

1930

Подписани са т. нар. Пиротски споразумения: “Правилник за добрия ред и сигурността на границата” и “Конвенция за двувластните имоти”. Те са съгласувани на конференции, продължили 2 години. Представяват опит за нормализация на съседските отношения.

25 октомври – Българският цар Борис III сключва брак в София с италианската принцеса Джована Савойска. Първият ритуал се провежда в италианския град Асизи, като ролята на нотариус играе лично “Дуче” Бенито Мусолини.

27 ноември – Датата 27 ноември е обявена в България за ден на протест срещу Ньойския договор.

1933

30 януари – Хитлер идва на власт. Райхстагът в Берлин е унищожен от пожар. Нацистите обвиняват за палежа комунистите. На 9 март по процеса са арестувани и трима българи – Георги Димитров, функционер на Коминтерна за Западна Европа, Благой Попов и Васил Танев. Г. Димитров отказва служебна защита и се защитава сам. Леви интелектуалци във Франция и в цяла Европа организират комитет в негова подкрепа. Процесът има отзвук в България. По достоверни сведения, за Димитров дискретно се застъпва и цар Борис III.

Обща активизация на българската външна политика за излизане от изолацията на Балканите и международен мащаб.

август – Посещение на чуждестранна сборна делегация от политици и общественици начело с френзузина Едуард Ерио, кмет на Лион.

септември-октомври – Разменени са срещи между цар Борис III и крал Александър в Белград и в Евксиноград като израз на сближаване между двете страни.

12 октомври – Посещение на румънския министър на външните работи Титулеску, който предлага на България да влезе в подготвяния Балкански пакт /Балканска Антанта/. България отказва, докато важат неприемливите за нея клаузи на Ньойския договор. Следва размяна на визити, в това число и на високо равнище, но до резултат не се стига.

декември – Лайпцигският процес завършва с оправдателна присъда за тримата българи поради липса на доказателства. Те са освободени и отпътуват за СССР.

1934

9 февруари – Румъния, Югославия, Гърция и Турция сключват Балканския пакт под патронажа на Франция. България отказва участие поради факта, че той потвърждава, а не ревизира клаузите на Ньойския договор.

19 май – Политическият кръг “Звено” извършва преврат в София и разпуска с Наредба-закон всички политически партии и ВМРО.

27-30 август – Югославското кралско семейство гостува на българското в София. Със символичен тост, югославския крал Александър признава царските титли и достойнства на българския монарх.

23 ноември – Правителството на Кимон Георгиев установява дипломатически отношения със СССР. Първият съветски пълномощен министър Ф. Разколников връчва акредитивните си писма на цар Борис III.

1935

ноември – В правителствена декларация, новият кабинет начело с царския сътрудник Г. Кьосеиванов декларира три приоритета на своята външна политика – искрена привързаност към Обществото на народите, мир с всички съседни държави и заздравяване на приятелските отношения с Югославия.

1936

януари – Цар Борис III пътува за Великобритания за погребението на крал Джордж V. В Лондон той се среща с много държавници, в това число с румънския монарх Карол и британския външен министър А. Идън. На връщане царят минава през Белград, където се среща с регента Павел /крал Александър е убит през 1934 г. в Марсилия от хърватски терорист/.

1937

24 януари – Подписан е Българо-югославски пакт за вечно приятелство. В него се декларира отказ от войната като средство за решаване на спорните въпроси и се провъзгласяват “вечни” добросъседски отношения. Договорът е подкрепен от всички балкански и европейски страни, в т.ч. и от Германия, която разчита да разстрои френската система от “антанти” в Източна Европа.

1938

31 юли – Подписано е Солунското споразумение между България и държавите от Балканската Антанта /Югославия, Румъния, Турция и Гърция/. В него участниците се договарят да

се въздържат от употреба на сила една срещу друга. Балканските партньори на България се отказват да прилагат клаузите на Ньойския договор за военните ограничения, с което се дава “зелена улица” на модернизация на българската армия. Споразумението е иницирано от Великобритания, за да се спечели България срещу итало-германските амбиции на Балканите и Източното Средиземноморие.

август – Цар Борис III се среща в Лондон с крал Джордж VI и министър-председателя Чембърлейн. Предлага да им посредничи с Хитлер, за да се предотврати войната и “съветска намеса” в Европа. В този дух смята, че Судетската област на Чехословакия трябва да се “прежали”.

септември – Цар Борис посещава Германия и се среща с Адолф Хитлер и Херман Гьоринг. Той се опитва да ги убеди да се договорят с Великобритания, но те са агресивно настроени. В разговор с британския посланик Рендъл, царят с огорчение информира за неуспеха на мисията си.

Силно се активизират икономическите, търговските и финансовите връзки с Германия. Подписани са редица договори, по системата на клиринга се изнасят български суровини срещу индустриални стоки. Делът на Германия в българския стокообмен надминава 70%.

1939

юли – Председателят на НС С. Мошанов посещава Лондон и Париж – последен опит България да намери общ език със западните демокрации.

17 юли – При явното нежелание на англо-френския блок да сключи със СССР отбранителен съюз срещу Хитлер, съветският шарже д’афер в Берлин Астахов информира българския посланик: “ако Русия получи уверения, че Германия няма да я нападне, тя няма да се стреми към споразумение с Англия.” Този сигнал веднага е предаден в столиците. Така българската дипломатия осъществява “добри услуги” за сближаването между Москва и Берлин, завършило с подписването

на договор за ненападение /23 авг. 1939 г./ На 1 октомври Германия нахлува в Полша и започва Втората световна война.

1940

6 юни – България е посетена от британския държавен деец сър Стафърд Крипс, който провежда сондажи с цел да бъде привлечена тя на английска страна.

7 септември – В Крайова е сключена българо-румънска спогодба /Крайовската спогодба/, според която Южна Добруджа се връща на България. В замяна България се отказва от претенциите си към Северна Добруджа /до устието на Дунав/, откъдето ще трябва да се преселят над 67 хиляди българи. Великобритания се противопоставя на българското искане за излаз на Егейско море. Крайовската спогодба става възможна в резултат на съветско-германско съперничество за влияние в България, при което и Берлин и Москва подкрепят българските искания.

16 октомври – Германският посланик в София връчва покана България да се присъедини към Тристранния пакт.

18 ноември – Цар Борис III се среща с Хитлер в Бергхоф. Царят отклонява временно поканата България да се включи в Тристранния пакт, оправдавайки се с външнополитически проблеми и заплахата от външна агресия. Хитлер го осведомява, че смята да нападне Гърция през българска територия, тъй като италианците търпят поражения.

25 ноември – Чрез секретаря на Народния комисариат по външните работи Аркадий Соболев СССР предлага да се сключи пакт за приятелство и взаимна помощ с България. Предложението е отклонено, предвид тесните връзки с Берлин. Но в България се подема масова кампания в полза на идеята /”Соболева акция”/. Борис III прави неофициална декларация пред съветския представител, че България никога няма да воюва срещу СССР.

1941

21 януари – В София пристига личният пратеник на американския президент Рузвелт полк. Уилям Донован. На среща с цар Борис, той иска България да остане неутрална и да окаже съпротива, ако германците навлязат в територията ѝ. Той заплашва

Борис, че ако се нареди на “погрешната страна”, това може да се окаже фатално за него.

17 февруари – Турският външен министър Сарачоглу и българският посланик С. Киров подписват в Анкара Българо-турска декларация за ненападение. Великобритания и Германия дават предварително съгласие.

1 март – Във Виена министър-председателят Богдан Филов подписва договор за присъединяването на България към Тристранния пакт.

23–30 април – След посещение на цар Борис III при Хитлер българските войски навлизат в Македония, Беломорска Тракия, Западните покрайнини и Поморавието и установяват българска администрация, просветни, здравни, транспортни и други служби. За преобладаващата част от българите това е историческа корекция на несправедливия Ньойски мирен договор. За немските управляващи кръгове това е “временно администриране до края на войната”.

12 декември – България обявява война на Великобритания и САЩ. Същевременно се запазват дипломатическите и други отношения със Съветска Русия.

1943

март–април – Опитът на германците да изпратят българските евреи в концентрационни лагери не успява. Учени, писатели, депутати, журналисти, свещеници организират протестно движение. Цар Борис III се позовава на него, за да отклони искането на германците. Над 30 000 евреи от старите предели на отечеството са спасени, но нацистите успяват да екстрадират за лагерите на смъртта 11 343 евреи от т. нар. “нови земи” /Западна Тракия и Македония/. От тях оцеляват единици.

След сталинградското поражение на Германия със знанието на двореца започват тайни сондажи за излизане на България от войната. Получено е предложение в този дух от румънския диктатор Антонеску.

28 август – След кратко посещение в Германия умира цар Борис III, който е наследен от малолетния си син Симеон II Търновски с регенти.

декември 1943 – януари 1944 – Вследствие на обявената през 1941 г. от България война на Великобритания и САЩ, са извършени англо-американски бомбардировки над София и други по-големи градове. Дадени са хиляди жертви.

1944

10 юни – Правителството на Иван Багрянов прави неуспешен опит за завой във външната политика. С посредническа мисия в Кайро е изпратен Стойчо Мошанов.

2 септември – Създадено е правителство на К. Муравиев, което обявява амнистия и прави опит да преговаря с Отечествения фронт.

5 септември – СССР обявява война на България.

8 – 9 септември – В София е извършен преврат. Установена е властта на Отечествения фронт с министър-председател Кимон Георгиев.

16 септември – Съветските войски влизат в София.

8 октомври – Българската армия се включва в сраженията срещу германците. 272 хиляди войници и офицери воюват в Югославия, Унгария и Австрия, като в двете фази на войната са дадени над 40 000 убити и ранени.

28 октомври – Сключено е примирие между България и силите на антихитлеристката коалиция. С него са дадени основни насоки на бъдещата демократична политика на страната, в т.ч. съд и наказание за всички държавни и военни дейци, сътрудничили с хитлеристка Германия и извършили военни престъпления.

1945

14 август – Възстановени са дипломатическите отношения между България и Съветския съюз.

24 август – По настояване на Съюзническата комисия, която оценява условията в България като недемократични, Министерският съвет приема решение за отсрочване на изборите за Народно събрание.

5 ноември – Комунистическият лидер Георги Димитров се завръща от СССР, за да стане министър-председател на България.

1946

22 февруари – Държавният департамент на САЩ изпраща меморандум до българското правителство за включването на опозиционни лидери в състава му.

5 юни – На тайна среща в Москва с Тито и Г. Димитров Сталин нарежда Пиринска Македония да получи културна автономия и живеещите там българи да се обявят за “македонци”.

15 септември – България премахва монархията след референдум, при който 92.72% гласуват за република.

1947

27 януари – В Евксиноград Г. Димитров и Йосип Броз Тито подписват българо-югославски Договор за приятелство, сътрудничество и взаимна помощ.

10 февруари – В. Коларов подписва от името на България Парижкия мирен договор, с който страните от антихитлеристката коалиция сключват мир с бившите германски съюзници България, Италия, Финландия, Унгария и Румъния. Благодарение на участието си в заключителната фаза на борбата с хитлеризма, както и на покровителството на Москва, България запазва изцяло границите си от 1941 г. и фактически не плаща репарации.

8 юли – Българското правителство категорично отказва да участва в Парижката конференция по плана “Маршал”.

1 август – Й.Тито и Г.Димитров подписват в Блед споразумение за образуване на федерация на южните славяни, когато се създадат подходящи условия.

16 август – След политически процес на смърт е осъден водачът на опозиционния Земеделски съюз Никола Петков, обвинен в шпионаж в полза на Великобритания и САЩ.

септември – В полския курорт Шкларска Поремба, на среща на компартиите от източноевропейските страни, Франция и Италия е създадена организацията Коминформбюро.

16 декември – Георги Димитров и Енвер Ходжа подписват българо-албански Договор за приятелство, сътрудничество и взаимна помощ

1948

16 януари – Георги Димитров и Петру Гроза подписват българо-румънски Договор за приятелство, сътрудничество и взаимна помощ

18 март – В Москва е сключен българо-съветски Договор за приятелство, сътрудничество и взаимна помощ /подписват Г. Димитров и В. Молотов/.

пролет – Около средата на годината разногласията между югославското ръководство начело с Тито и Съветския съюз рязко се изострят. Съветският съюз вече не подкрепя “обединения” в Източна Европа. Георги Димитров е остро критикуван за свое изявление по този въпрос.

23 април – В Прага Г. Димитров и Кл. Готвалд подписват българо-чехословашки Договор за приятелство, сътрудничество и взаимна помощ.

29 май – Георги Димитров и В. Коларов, от българска страна, и Ю. Циранкевич и З. Мозделевски от полска, подписват във Варшава българо-полски Договор за приятелство, сътрудничество и взаимна помощ.

16 юли – Г. Димитров и В. Коларов, от българска страна, и Л. Диниеш и Е. Молнар от унгарска, подписват българо-унгарски Договор за приятелство, сътрудничество и взаимна помощ.

6 декември – На неофициална среща на български комунистически водачи /Г. Димитров, Тр. Костов и В. Червенков/ със Сталин във вилата му край Москва, той открито напада Тр. Костов, заради разпореждането му да не се дава поверителна стопанска информация на съветските съветници и да се преговаря твърдо с руската икономическа делегация. Сталин нарича Тр. Костов “мошеник”, сравнява го с откъсналия се от руската орбита Тито и го заплашва.

Организиран е процес срещу Трайчо Костов, секретар на комунистическата партия и заместник-премиер. Той е осъден като английски и югославски агент и е екзекутиран.

5-8 януари – В Москва е учреден Съветът за икономическа взаимопомощ /СИВ/, включващ СССР, България, Полша, Румъния и Чехословакия. По-късно с присъединяват и други страни.

1950

21 февруари – Държавният департамент на САЩ обнародва декларация за скъсване на дипломатическите отношения между България и САЩ, поради обявяването на пълномощния министър на САЩ в София Доналд Рийд Хийт за “персона нон грата”.

7 октомври – Рязко се изстрят отношенията между Турция и България по изселническия въпрос. В продължение на няколко години от България се изселват над 30000 души, но турското правителство затваря границата с обвинението, че в страната навлизат хора без входни турски визи. На границата се струпват хиляди желаещи да се изселят. Това поражда напрежение на границата и в районите, населени с етнически турци.

1951

7 ноември – Турското правителство отново затваря границата и за пореден път се създава конфликтна ситуация. Българското правителство заявява, че спира изселването докато турското правителство не даде доказателства, че няма да го използва за антибългарски цели. Като цяло през периода 1948-1952 г. в Турция се изселват 155558 души.

1952

18 февруари – Приключена е процедурата за приемане на Гърция и Турция в НАТО. Водят се преговори за приобщаване на Югославия към Алианса.

Проведени са военни учения на НАТО в Източна Тракия по течението на река Марица под командването на американските

генерали Риджуей и Гевин. Симулирана е офанзива в посока на България. В района на няколко гранични маришки острова произлизат въоръжени инциденти, дадени са човешки жертви.

1953

февруари – Подписан е Анкарският договор за дружба и сътрудничество между Турция, Гърция и Югославия /Балкански пакт/. В него залягат клаузи за консултации, неучастие в съюзи, насочени против някоя от страните, взаимодействие в укрепването на отбранителната способност.

5 март – Умира съветския лидер Й. В. Сталин. В ръководството на СССР и източноевропейските страни са извършени персонални промени и корекции на досегашния курс.

30 май – Съветското правителство се отказва от претенциите си за промяна на режима на Проливите и исканията на някои кавказки републики за корекция на границата с Турция. Предприети са стъпки за нормализацията на отношенията с Гърция. Това създава благоприятни условия за подобряване на отношенията на България с южните ѝ съседи.

23 юни – Българският министър на външните работи предлага чрез генералния секретар на ООН да се създаде българо-гръцка комисия за урегулиране на граничните въпроси.

25 август – България предлага методика за урегулиране на инцидентите на турско-българската граница. С нота от 20 ноември с.г. тюрското правителство приема предложението по принцип.

декември – Нормализирани са гръцко-българските и турско-българските търговско-икономически отношения.

1954

22 май – Възстановени са дипломатическите отношения между България и Гърция, прекъснати по времето на гражданската война в Гърция 1946-1949 г.

август – Подписан е Бледския договор /по името на гр. Блед, Югославия/ за съюз, политическо сътрудничество и взаимна помощ между Турция, Гърция и Югославия. Той финализира Балканския пакт от 1953 година. Страните се ангажират да разглеждат агресията

срещу всяка една от тях като агресия срещу всички участнички в пакта.

По този начин се сключва обръч от неприятелски военни формации, ограждащ България от Запад – Юг. Но тази ситуация не трае дълго. Подобряването на връзките на Югославия със СССР и с другите страни от социалистическия блок, влошаването на югославско-италианските отношения заради статута на Триест, засилването на турско-гръцките противоречия около съдбата на Кипър и други търкания /през 1953 г. Гърция отбелязва с национален траур 500-годишнина от завладяването на Константинопол от османците/ бързо довеждат пакта до криза и той фактически престава да съществува.

1955

14 май – Заедно със СССР, Полша, Чехословакия, Унгария, ГДР, Румъния и Албания България подписва във Варшава договор за сътрудничество и отбрана /Организация на Варшавския договор/. Създаването на тази военнополитическа групировка е в отговор на Парижките споразумения за превъоръжаване на Западна Германия и нейното включване в НАТО. Главните ѝ функции са уравнивяване на западния блок НАТО /създаден през април 1949 г./, съветски контрол върху съюзниците и стартиране на европейски мирен диалог.

август – САЩ конфискуват замразените по време на Втората световна война финансови активи на България.

14 декември – България е приета за член на ООН.

При нарушаване на въздушното пространство на България от израелски пътнически самолет, той е свален от българските ВВС. Създава се неблагоприятна външна обстановка заради обвинения и претенции. Българската юридическа колегия оптимално се справя със ситуацията без щета за международното положение на България.

1956

януари – В Париж българският посланик Евгени Каменов разговаря с американския дипломат Дилън за възстановяване на дипломатическите отношения между България и САЩ.

октомври – Започват преговори за урегулиране на взаимните финансови претенции между България и САЩ.

Изграждат се основните структурни звена към Съвета за икономическа взаимопомощ /СИВ/ – Комисиите за икономическо и техническо сътрудничество.

1957

септември – Първият секретар на ЦК на БКП Тодор Живков, по време на посещение в САЩ за редовната сесия на ОС на ООН, дава интервю на видния американски журналист Харисън Солсбъри от “Ню Йорк Таймс”. Той подчертава, че съществуват благоприятни възможности за нормализация на българо-американските отношения и взаимноизгодно икономическо сътрудничество.

Българското правителство предлага между балканските страни да бъдат сключени двустранни договори за мирни добросъседски отношения.

1958

13 февруари – В интервю на председателя на Министерския съвет на НРБ Антон Югов пред кореспондента на съветската терлеграфна агенция /ТАСС/ Б. Диденко се прави обзор на отношенията на България със съседните страни и се излагат нови идеи за подобряването им.

1959

24 март – САЩ и България възстановяват дипломатическите си отношения.

май-юни – България предлага на Гърция да бъде сключен обхвaten договор за мир и ненападение между двете страни, и връчва проект за такъв договор.

На визита в България пристига президентът на Република Индонезия Ахмед Сукарно, който говори на многохиляден митинг в София. Това е първото посещение на държавник от такъв ранг на несоциалистическа страна.

декември – България предлага балканските държави да намалят въоръжените си сили.

1960

септември – Българският партиен и държавен ръководител Тодор Живков в реч пред XV сесия на Общото събрание на ООН предлага, ако се приеме съветската идея за пълно и общо разоръжаване, този процес да започне от Балканите.

1961

22 май – България посреща първия космонавт Юрий Гагарин.

лято – В България са проведени Световните студентски игри /Универсиада/. Това е най-голямото международно събитие, организирано до този момент в страната. В София е построена първата модерна многофункционална спортна зала.

1962

есен – Във връзка с Карибската криза българската армия е приведена в повишена готовност и подлежащият на уволнение набор е задържан с два месеца.

1963

4–6 юли – Генералният секретар на ООН У Тан е на визита в България.

май – У нас гостува проф. Збигнев Бжежински от Масачузетския университет по покана на Икономическия институт към БАН.

27 юли – Декларация на българското правителство по повод споразумението между СССР, САЩ и Великобритания за забрана на опитите с ядрено оръжие в атмосферата, космическото пространство и под водата. В нея се отправя призив за пакт за ненападение между НАТО и Варшавския договор, за превръщане на Балканите и Средиземноморието в зони на мира и международното сътрудничество.

1964

20 януари – В интервю пред уругвайския вестник “Ел Популар” председателят на Министерския съвет Тодор Живков изразява надежда за по-активно участие на България на латиноаме-

риканския пазар и предлага тя да изнася там “химически произведения, медикаменти, земеделски машини, инструменти, електро-медицински апарати, електрически машини, стругове, лагери, цимент, консерви и много други стоки на световно качество”.

19 февруари – По време на посещение на българска държавно-партийна делегация начело с Т. Живков във СССР на България е отпуснат дългосрочен заем на сума 300 млн. рубли.

8 април – Подписан е Договор за дружба и сътрудничество между България и Йеменската арабска република.

юли – По време на посещението на министъра на външните работи Иван Башев между България и Гърция са подписани известните “12 спогодби”, от които 2 са посветени на висящите финансови въпроси. От този момент започва възходящо развитие на двустранните отношения.

23 – 26 септември – В България е на посещение императорът на Етиопия Хайле Селасие I.

1965

февруари – Заместник-председателя на Министерския съвет Станко Тодоров е на официално посещение във Великобритания, където се среща с премиера Харълд Уилсън и други членове на правителството

28 март – 2 април – В София се провежда среща на студентите от Балканите, Адриатика и Кипър.

септември – Посещение на румънска държавна делегация начело с Н. Чаушеску. Договорено е увеличаване 1.5 пъти на стокообмена до 1970 г.

Става известно, че при неофициален контакт с български представители западногерманският канцлер Лудвиг Ерхард е предложил ФРГ да отпусне на България заем от 600 млн. долара за модернизация на промишлеността и селското стопанство, но офертата е била отклонена.

1966

23 -25 май – В София е проведена среща на Комитетите за балканско разбирателство и сътрудничество, с участието на делегации от България, Румъния, Югославия и Гърция.

5 юли – Публикувана е Букурещката декларация на държавите от Варшавския договор, в която се предлага свикване на общевропейско съвещание по въпросите на сигурността и сътрудничеството.

21 август – При посещение на българския министър на външните работи И. Башев в Турция е решено да се сключат редица спогодби за сътрудничество, и да се реши въпроса с доброволното изселване на български граждани, чиито роднини вече са се изселили в Турция. С това се завършва процеса на нормализация на двустранните отношения.

26 август – В София се свиква Първия международен конгрес по балканистика.

8 септември – Шахът на Иран посещава България.

14 октомври – Председателят на Министерския съвет Т. Живков е на посещение във Франция. Де Гол развива тезата за Европа от Атлантика до Урал и за България като мост на византийската цивилизация към Европа.

1967

6 април – Подписан е Договор за дружба, сътрудничество и взаимна помощ с Полша.*

12 май – Подписан е Договор за дружба, сътрудничество и взаимна помощ със Съветския съюз

9 юни – Публикувана е декларация на компартиите на страните от Варшавския договор и Югославия по повод израелската превантивна атака срещу арабските страни. В нея се казва, че подписалите страни “ще направят всичко необходимо за да помогнат на арабските държави да дадат решителен отпор на агресора”.

юни – България скъсва дипломатическите отношения с Израел.

21 юли – Подписан е Договор за дружба и сътрудничество с Монголия.

7 септември – Подписан е Договор за дружба, сътрудничество и взаимна помощ с Германската демократична република.

16 октомври – Министър-председателката на Индия Индира Ганди посещава България.

1968

26 март – Председателят на Министерския съвет Тодор Живков посещава Турция. Подписани са редица документи, в това число Спогодба за доброволно изселване в Турция на български граждани от турски произход, чиито близки роднини са се изселили в Турция до 1952 г. Изразено е общо безпокойство от положението във Виетнам и в Близкия изток, и се декларира подкрепа за мирното уреждане на базата на Женевските споразумения от 1954 г. и резолюция 242 на Съвета за сигурност.

26 април – Подписан е Договор за дружба, сътрудничество и взаимна помощ с Чехословакия.

21 август – Войски на Варшавския договор /включително и български/ влизат в Чехословакия, свалят правителството на А. Дубчек и слагат край на опитите за демократизация и отделяне от съветската сфера.

16 септември – На среща на високо равнище в Москва е постигнато принципно споразумение за доставка на нефт, газ и електроенергия срещу български стоки и за български добив на дървен материал в СССР.

1969

17 март – Страните-членки на Варшавския договор обнародват Будапещенската декларация, в която отново предлагат свикване на европейско съвещание за сигурност и сътрудничество което да премахне разделението на Европа, да потвърди нерушимостта на границите и стимулира мирното сътрудничество.

10 юли – Подписан е Договор за дружба, сътрудничество и взаимна помощ с Унгария.

Подписани са споразумения за икономическо и техническо сътрудничество с Холандия и за научно-техническо сътрудничество с Великобритания.

1970

юни – Постигнато е споразумение между България и Испания за консулски и търговски представителства в двете столици.

19 ноември – Подписан е Договор за дружба, сътрудничество и взаимна помощ с Румъния.

Сключен е договор за търговия и мореплаване с Япония, както и дългосрочни търговски споразумения с Унгария, Полша, ГДР, Монголия, Франция, Италия, Дания, Гърция, Кипър, “Бенелюкс” и други.

1971

16 май – На референдум е приета нова конституция.

2 август – Поставено е началото на ежегодните срещи на ръководните дейци на социалистическия блок в Крим. Участва и българска делегация начело с Т. Живков.

Сключени са споразумения за икономическо сътрудничество с редица европейски, азиатски и африкански държави.

1972

25-26 януари – В Прага е проведена среща на страните от Варшавския договор и е приета Декларация за мир, сигурност и разоръжаване в Европа. В нея са формулирани 6 принципа на междудържавни отношения в Европа: нерушимост на границите, неупотреба на сила, мирно съвместно съществуване, добросъседски отношения и сътрудничество, взаимноизгодни връзки, разоръжаване, подкрепа на ООН.

11-12 май – В София е проведена среща на представителите на 35 селски партии от 19 европейски страни.

септември – Подписан е българо-румънски протокол за изграждане на хидротехнически комплекс на р. Дунав.

Подписани са споразумения за икономическо сътрудничество с Австрия и Перу, а за културно сътрудничество с Кувейт, Нигерия, Либия и Йемен.

Българска делегация участва в многостранните консултации в Хелзинки във връзка с подготовката на съвещанието за сигурност и сътрудничество в Европа.

1973

май-юни – Министърът на външните работи П. Младенов посещава Гърция, където подписва съвместна Декларация за принципите на добросъседство, взаимно разбирателство и сътрудничество. По това време в Гърция управлява диктаторска “хунта на полковниците”, дошла на власт с преврат през 1967 година. Затова събитието предизвиква противоречиви реакции на Балканите и в Европа.

юли – В България е на визита премиерът на Франция Пиер Месмер, придружен от външния министър М. Жобер.

2–5 август – Генералният секретар на ООН Курт Валдхайм гостува в България.

август – ЦК на компартията и българското правителство решават да разглеждат кредитите, предоставени от България на Виетнам, като безвъзмездна помощ.

18–21 септември – Гостува съветският лидер Леонид Брежнев. В резиденцията Воден са водени важни преговори, на които е решено България да получи на изгодни цени голямо количество нефт и други суровини, а също така да ѝ бъде отпуснат заем.

1974

май – Между България и САЩ е подписана консулска конвенция.

юни – В София се провежда 28-та сесия на Съвета за икономическа взаимопомощ /СИВ/.

юли – Българското правителство осъжда опита за държавен преврат в Кипър и се обявява за запазване на независимостта и териториалната цялост на Република Кипър.

Към края на 1974 г. България поддържа дипломатически отношения със 100 държави, а само консулски отношения – с 3 страни.

1975

юни – Държавна визита на Т. Живков в Италия

1 август – България подписва Заключителния акт на общоевропейското съвещание за сигурност и сътрудничество в Хелзинки. Там министърът на външните работи П. Младенов се среща за първи път с американския държавен секретар Хенри Кисинджър и са проведени разговори.

ноември – държавна визита на Т. Живков във ФРГ.

Подписани са дългосрочно споразумение за техническо сътрудничество с Италия /юни/, дългосрочно споразумение за икономическо, промишлено и техническо сътрудничество с ФРГ и дългосрочна програма за икономическо и техническо сътрудничество с Франция /май/.

Започва неформален диалог на партийно и експертно равнище за решаване на спорните проблеми с Югославия – най-вече македонския въпрос, продължил /безуспешно/ около 3 години.

1976

април – Премиерът Т. Живков посещава Гърция.

юни – Т. Живков посещава Турция.

Известният американски финансист, бизнесмен и обществен деец Д. Рокфелер посещава България.

Подписани са декларации за развитието на дружба и сътрудничество с Ангола и с Либия.

1977

юни – Българо-американски симпозиум по тракология с участието на председателката на Комитета за култура Л. Живкова; тя посещава Ню Йорк, Вашингтон, Бостън, Сан Франциско, Лос Анджелис; среща се с президента Дж. Картер и други официални лица.

юни–септември – С голям успех в “Рокфелър Сентър”, Ню Йорк, се провежда българска изложба “Тракийски съкровища”, включваща панагюрското златно съкровище.

България активно участва в дискусиите от формата на Съвещанието за сигурност и сътрудничество в Европа, и по-специално в Белградската среща.

1978

май – По време на визита на турския министър-председател Б. Еджевит в София е подписан документ “Съгласувани направления на по-нататъшното развитие на икономическото сътрудничество между НРБ и Турската република”.

юни – Среща на Т. Живков с гръцкия премиер К. Караманлис във Варна.

юли – Пленум на Политбюро на управляващата БКП определя за стратегически приоритети на научно-техническия прогрес електрониката, роботиката и биологията. Това води до активизация на връзките с високоразвитите държави, по специално с ФРГ и Япония, в търсене на нови технологии.

7 септември – В Лондон е убит българския писател-емигрант Георги Марков. Изказани са подозрения, че убийството е т. нар. “български чадър” е дело на българските тайни служби.

октомври – По време на държавни визити в Ангола и Мозамбик са подписани двустранни договори за дружба и сътрудничество.

ноември – Заедно с другите страни-членки на Варшавския договор – но без Румъния – България осъжда египетско-израелските мирни преговори, водещи се с американско посредничество /Кемп-Дейвидски процес/.

декември – В обстановка на влошени отношения, след инцидент с българското посолство в Кайро, са скъсани дипломатическите отношения между България и Египет.

1979

септември – На редовната сесия на ОС на ООН като официален представител на България е изпратена председателката на Комитета за култура Людмила Живкова /дъщеря на Т. Живков/. Тази мисия, традиционно резервирана за държавния ръководител или шефа на дипломатията, се разглежда като предвестник за промени.

октомври – В столицата на Лаос Виентян е подписан Българско-лаоски договор за дружба и сътрудничество.

ноември – Подписано е споразумение за сътрудничество между Департамента за селско стопанство /САЩ/ и българския Национален агро-промишлен съюз /НАПС/.

От 1979 г. започва ежегодното провеждане на Асамблеята “Знаме на мира” под ръководство на Л. Живкова. Това е мащабна международна инициатива, посветена на проблемите на децата, и обхваща комплекс от образователни, тържествени, хуманитарни и други мероприятия.

1980

В София е проведен Световен парламент за мир.

юни – В България пристига зам. държавният секретар на САЩ Р. Ингерсол, за да води преговори по въпросите на човешките права.

14 юли – Във Варна е подписан Българо-етиопски договор за дружба и сътрудничество.

ноември – Българската делегация в ООН внася проекторезолюция за универсалното участие в договорите за разоръжаване.

1981

В България е предприета широка кампания за честване на 1300-годишнината от създаването на българската държава. Издирват и се съхраняват културни ценности и се осъществяват полезни начинания в областта на културата и науката.

13 май – Папа Йоан-Павел II е ранен при атентат на площада пред катедралата Свети Петър в Рим. По-късно в процеса срещу атентатора, турския терорист Али Агджа, са обвинени и трима българи, но са оправдани поради липса на доказателства.

м. юни – Умира внезапно Людмила Живкова, станала синоним на дирижираното “отваряне” към Запада и разгръщане на българска културна пропаганда. Приписва ѝ се националистическа ориентация, недобре е приета от съветските управляващи среди.

ноември – Българската делегация в ООН внася проекторезолюция за укрепване на гаранциите на неядрените държави.

1982

февруари – Т. Живков е гост на турския президент К. Еврен. Турската страна поставя искане да се спрат изселванията, защото изселническата спогодба от 1968 е изчерпала действието си /няма повече разделени роднини/.

пролет – България предлага среща на ръководителите на балканските държави, на която да се обсъди въпроса за превръщане на региона в безядрена зона.

юли – Бившият президент на САЩ Ричард Никсън посещава София.

септември – По американската телевизионна станция NBC журналистката Клеър Стърлинг започва своята серия обвинения срещу България за участие в атентата срещу папата.

ноември – Българската делегация в ООН внася проекторезолюция за Кампания за разоръжаване и събиране на подписи в негова полза.

1983

По време на ответна визита на Тодор Живков в Турция, му е предаден списък с 3500 български граждани, желаещи да се изселят.

България участва в Мадридската конференция от формата на Съвещанието за сигурност и сътрудничество в Европа.

ноември – Българската делегация в ООН внася проекторезолюция за ограничаване на военоморските сили и въоръжения.

1984

март – август: В България се съгъства етническото напрежение /атентати, покушения и конспиративни действия в различни райони на страната/.

По време на посещение на министъра на външните работи П. Младенов в Турция президентът Еврен и премиерът Йозал остро

го критикуват, че българското правителство “потиска и репресираща 2 млн. турци в България”. Той заплашва, че ще прекъсне визитата си. Все пак открит скандал не избухва.

ноември–декември – В най-дълбока тайна българското ръководство /тесен кръг около Т. Живков вкл. силовите ресори/ подготвят принудително преименуване на българските мюсюлмани. В края на 1984 – началото на 1985 е извършена пълна подмяна на личната и административна документация. Съпротивата е незначителна, жертви почти няма, но се недооценява международната реакция.

1985

март – В София с 10 години е продължено българо-западногерманското сумение за развитие на икономическото, промишленото и технологическото сътрудничество.

октомври – Масирана международна атака срещу преименуването на българските мюсюлмани в ООН и на други международни форуми. Турският министър на външните работи Тюркмен развива тезата, че Турция е спасила българите от византийско и руско иго и ще се намеси в защита на своите “сънародници”.

декември – На среща между президентите Живков и Чаушеску е съгласувана инициатива Балканите да бъдат превърнати в зона, свободна от химическо оръжие.

В София е проведена XXIII Генерална конференция на ЮНЕСКО.

1986

пролет – Президентът Т. Живков предлага да бъде сключен общобалкански екологичен договор.

11 септември – Президентът Т. Живков и министър-председателят на Гърция Андреас Папандреу подписват Декларация за приятелство, добросъседство и сътрудничество, съдържаща основните принципи за изграждането на двустранни отношения в бъдеще. Това е първият /и единствен/ по рода си документ между две страни от НАТО и от Варшавския договор.

ноември – На срещата от формата на СССЕ във Виена България излиза с инициатива за свикване на европейски екологичен форум.

1987

януари – Пленум на ЦК на КПСС. Т. Живков изказва несъгласие с някои тези на “перестройката”.

4 февруари – Заместник държавният секретар на САЩ Джон Уайтхед е приет от Т. Живков в Бояна. В разговор Т. Живков защитава предимствата на биполярния модел на международните отношения.

май – Среща между Т. Живков и Дън Сяо-пин в Пекин. Обменени са мнения за “реформирането на социализма”.

юни – Тодор Живков посещава ФРГ.

лято–есен – Засилват се разногласията между М. Горбачов и Т. Живков във връзка с “Юлската концепция”.

октомври – Среща между държавните и партийни лидери на България и СССР в Москва.

1988

8 март – В България е учредена първата опозиционна организация – Комитет за защита на Русе, критикуващ бездействието на властите спрямо периодичното обгазяване на града от румънски химически комбинат.

3 ноември – Учреден е Клубът за подкрепа на гласността и преустройството в България, обединяващ усилията на комунисти-реформатори и други интелектуалци за либерализацията на режима в горбачовски дух.

декември – Ответна визита в България прави президентът на ФРГ Вайцекер.

1989

януари – По време на посещение в България френският президент Митеран кани на “закуска” във френското посолство видни дисиденти /Ж. Желев, А. Вагенщайн, Р. Ралин, Бл. Димитрова и др./.

9 май – След напрежение в Разградска област, при което е употребена сила и са дадени жертви, започва изселване, достигнало в обща сложност до 327 000 етнически турци.

30 май – Българското правителство предлага на Турция да отвори границите за всички български граждани, които желаят да живеят временно или постоянно там.

9 август – Декларация на Генералния секретар на НАТО М. Вьорнер против възродителния процес.

22 август – Турция затваря границата си с България.

септември – С посредничеството на емира на Кувейт зам.председателят на Министерския съвет Георги Йорданов се среща в Кувейт с турския външен министър Месут Йълмаз; набелязани са някои компромисни формулировки за смекчаване на кризата.

октомври – Министърът на външните работи П. Младенов дискретно информира държавният секретар на САЩ Дж. Бейкър, че предстоят големи събития, които ще доведат до разрешение на проблемите.

2 ноември – В София започва заседанията си международният Екофорум.

10 ноември – На свой пленум комунистическата партия в България освобождава от поста му дългогодишния партиен водач и държавен глава Тодор Живков.

29 декември – С решение на ЦК и на Министерския съвет желаещите мюсюлмани могат да върнат предишните си имена. САЩ и Западна Европа приветстват стъпката.

1990

10 февруари – Държавният секретар на САЩ Дж. Бейкър посещава София. Той настоява пред новия партиен лидер Младенов и министъра на външните работи Бойко Димитров предстоящите избори “да бъдат честни”.

март – Премиерът А. Луканов обявява мораториум върху изплащането на българските дългове.

май – Делегация на СДС начело с Желю Желев е поканена в САЩ.

8 май – Европейската общност сключва споразумение за търговия и сътрудничество с България.

септември – Новоизбраният президент Ж. Желев посещава 45 редовна сесия на ОС на ООН и държи реч, в която България се отрича от предишните съюзи и разчита на “планетарните гаранции” за своята сигурност.

октомври – Президентът Ж. Желев участва в конференцията на СССЕ в Париж и подписва “Хартата за нова Европа”, а също така се среща с Горбачов, Тачър, Кол и други държавни лидери.

1991

29 януари – Американският Конгрес гласува “клауза на най-облагодетелстваната нация” за България.

април – Премиерът Димитър Попов посещава главната квартира на НАТО в Брюксел.

юни – София е посетена от американския вицепрезидент Дан Куейл и генералният секретар на НАТО Манфред Вьорнер.

27 юни – В Будапеща е разпуснат Съветът за икономическа взаимопомощ.

1 юли – Варшавският договор престава да съществува /последна среща в Прага/.

1 август – Народното събрание гласува да не се подновява Българо-съветския договор за дружба, сътрудничество и взаимна помощ.

9 октомври – Между България и ФРГ е подписан Договор за приятелско сътрудничество и партньорство в Европа.

ноември – Гръцкият премиер Мицотакис и българският Попов подписват Договор за приятелство, сътрудничество и сигурност между Република България и Република Гърция.

1992

9 януари – В Рим е подписан българо-италиански Договор за приятелство и сътрудничество от министрите на външните работи Ст. Ганев и де Микелис.

18 февруари – В Париж на президентско ниво е подписан българо-френски Договор за разбирателство, приятелство и сътрудничество.

16 януари – България първа признава Република Македония. Това предизвиква възражения, най-вече от страна на външния министър Ганев, по това време в чужбина.

3 март – Министър-председателят Филип Димитров е приет във Вашингтон от президента Дж. Буш /старши/. Двата потвърждават, че България трябва да бъде фактор на сигурност на Балканите, в тясно взаимодействие със САЩ и другите членки на НАТО.

6 май – Президентът Желев и Демирел подписват в Анкара Договор за приятелство, добросъседство, сътрудничество и сигурност.

7 май – България става член на Съвета на Европа.

25 май – Единадесет държави от Черноморския регион подписват в Истанбул декларация за стопанско сътрудничество /ЧИС/.

4 август – Президентите Желев и Елцин подписват Договор за приятелски отношения и сътрудничество между България и Руската федерация.

5 октомври – Президентите Желев и Кравчук подписват Договор за приятелски отношения и сътрудничество между Република България и Република Украйна.

Президентът Желев подписва аналогични държавни договори още с Чешката и Словашка република и с Румъния. На 47 редовна сесия на ОС на ООН българският външен министър Стоян Ганев е избран за председател на сесията от групата на източноевропейските държави.

1993

януари – Премиерът Любен Беров подписва в Париж Конвенцията за забрана на производството, натрупване и използване на химическите оръжия.

февруари – Президентът Ж. Желев посещава Полша и се среща с Лех Валенса; двамата подписват Договор за приятелство

и сътрудничество. В същия месец президентът сключва аналогичен договор и с Албания.

март – Премиерът подписва в Брюксел Споразумение за аксоциране на България към Европейската общност /от есента с.г. – Европейски съюз/.

април – Посещение на Л. Беров в Русия. Сключени са споразумения в областта на културата, науката и образованието и борбата с организираната престъпност. Съгласуван е също Протокол за експлоатацията на добива на природен газ в Ямбург.

23 май – По време на посещенията на крал Х. Карлос в София премиерът Л. Беров и испанският министър на промишлеността и туризма Арансади подписват двустранен Договор за приятелство и сътрудничество.

юли – Визита на президента Желев в Казахстан, сключен е Договор за приятелство и сътрудничество.

септември – Президентът Желев участва в 48 редовна сесия на ОС на ООН в Ню Йорк

октомври – Президентът Желев взема участие в Петата среща на държавни и правителствени ръководители на “франкофонските” страни в Мавриций.

Президентът Желев посещава още Румъния, Киргизстан, и приема президентски посещения от Беларус, Турция, Италия и кралско от Испания. Страната участва също така в евроатлантически, световни икономически и други международни форуми.

1994

Подписано е временно споразумение с България като стъпка към асоциирането ѝ с ЕС.

януари – в София гостува президента на Франция Митеран.

14 февруари – България официално се включва в инициативата на НАТО “Партньорство за мир”.

13 април – В Париж е сключено споразумение за разсрочване на българския външен дълг.

25 април – За първи път на официално посещение в България пристига македонски президент Киро Глигоров. България е първата страна, признала независимостта на Македония през 1992 година.

По време на посещението не се подписват документи поради настояването на македонската страна в протокола да бъде употребен изразът “македонски език”.

9 май – В Люксембург Европейският съюз официално предоставя статут на асоциирани членове на девет източноевропейски държави, сред които е и България.

ноември – Президентът Желев връща визитата на Митеран.

декември – Президентът Желев участва в знаковата конференция на СССЕ в Будапеща, където са приети основополагащи за бъдещата дейност документи и Съвещанието се конституира като Организация за сигурност и сътрудничество /ОССЕ/.

Президентът се среща редица чуждестранни държавни глави – на Македония, Албания, Индия, Полша, Португалия, Молдова, Армения.

1995

1 февруари – Влиза в сила Споразумението за асоцииране на България в Европейския съюз.

февруари – Президентът Желев гостува в САЩ, където на среща с колегите му от Македония, Албания и Турция е уговорен строежът на магистрала, свързваща Черно море с Адриатическо.

март – Подготвен е национален механизъм за присъединяване на България към ЕС. Моделът е утвърден с Указ 66 на Министерския съвет.

април – България участва в Конференцията за стабилност в Европа /Плана Баладюр/

юни – Открито е първото българско посолство в Претория, Южноафриканска република.

септември – Премиерът Ж. Виденов посещава Русия

декември – Министърът на външните работи Г. Пирински участва в Парижката мирна конференция за Босна и Херцеговина.

Като гост и домакин президентът Желев се среща с колегите си от Корея, Монголия, Италия, Албания, Португалия, респективно Грузия, Армения, Азербайджан, Турция, Гърция, Унгария. Хърватска.

1996

2 февруари – Взето е правителствено решение за “засилен диалог” с НАТО.

март – Премиерът Виденов посещава Москва, но не му се удава да реши удовлетворително проблемите с петролните компании. България получава безвъзмездно военна доставка, вкл. 100 танка Т-72, БТР, вертолети.

28 март – Ратифицирана е междуправителствена спогодба с Гърция за водите на р. Места.

6 април – България ратифицира Споразумение за статута на военните сили на страните участнички в Програмата “Партньорство за мир”.

май – В София пристига Хавиер Солана, генерален секретар на НАТО.

6–7 юли – В София е проведена Конференция за стабилност, сигурност и сътрудничество в Югоизточна Европа на министерско равнище, с участието на големите западни сили, Русия и водещи международни организации.

Президентът Желев участва в няколко международни форуми, приема колегите си от Словакия, Полша и Германия и гостува във Франция, Босна, Белгия, Холандия.

1997

28 януари – Новият президент Петър Стоянов посещава главната квартира на НАТО в Брюксел

17 февруари – Служебното правителство на Ст. Софийски отправя молба за приемане на България в НАТО.

16 март – Международният валутен фонд отпуска заем на България.

май – Министърът на външните работи Надежда Михайлова е на делово посещение в САЩ по покана на държавния секретар Мадлин Олбрайт.

1 юли – Въведен е валутен борд в България.

септември – Връчен е американски “нон-пейпър” с настояване да бъдат унищожени българските ракети “земя – земя” СС 23.

1998

12 февруари – Президентът П. Стоянов посещава САЩ и подписва Рамкова спогодба за партньорство между САЩ и България, предвиждаща, освен другото, борба с организираната престъпност, решаване на спорните въпроси по мирен път и други. По-специална е клаузата за пълно скъсване на българските секретни служби с руските и очистване на системата от хора, ангажирани с КГБ.

февруари – Българският министър на външните работи Надежда Михайлова лансира инициатива балканските страни да излязат с обща декларация за Косово. Проектът съдържа общи положения за ненасилие, зачитане на етническите права, диалог и запазване на границите /”План Михайлова”/. Само част от балканските страни подкрепят идеята.

март – На кратка делова визита в САЩ пристига премиерът Иван Костов. Той информира за хода на икономическата реформа.

юли – Подписано е българо-американско споразумение за икономическа, техническа и друга помощ.

26 септември – В Скопие е учреден Балкански миротворчески корпус, с официално наименование Многонационални мироопазващи сили в Югоизточна Европа. Включва 3 държави от НАТО и 4 извън блока. Година по-късно е базиран в Пловдив.

5–7 ноември – Съгласувано е т.н. споразумение Костов – Йълмаз. В него е договорено в България да бъдат изградени с турска помощ енергийни мощности, които ще позволят на Турция да внася от България след 2008 г. до 4 млрд. квтч годишно. /Две години по-късно турската фирма “Джейлан” е обвинена в закононарушения и сделката се проваля/.

Премиерът Костов поднася на турската страна извинения за възродителния процес.

Европейската комисия дава неблагоприятен доклад за изпълнението на критериите на ЕС от България.

1999

февруари – За първи път Министерство на външните работи на Република България излиза с официална декларация по повод случая с арестуваните в Либия български медицински сестри, обвинени за заразяването с вируса на СПИН на либийски деца.

22 февруари – Министър-председателите на България и Македония подписват в София декларация, уреждаща т. нар. езиков спор, на базата на признаване на македонската позиция.

24 март – Силите на НАТО започват бомбардировки над Югославия.

17 април – НАТО иска неограничен достъп до въздушното ни пространство за операции срещу Югославия.

25 юни – 208 народни представители гласуват за пропускане войските на НАТО през българска територия за операцията “Joint Guardian”.

октомври – В София се провежда Икономически форум за Източна Европа.

21–23 ноември – Американският президент Бил Клинтън е на официално посещение в България, говори на митинг в София. Подписана е двустранна Декларация за стратегическо партньорство и сътрудничество.

2–3 декември – Европейският съвет на ЕС в Хелзинки кани България да започне преговори за присъединяване. Общо е мнението, че благоприятното развитие е резултат от американско ходотайство във връзка с позицията на София по време на Косовската криза.

2000

21–23 януари – Българското правителство инициира т. нар. Хисарски процес – неофициални срещи на страните съседни на Югославия. Целта е организиране на регионален натиск за правителствени промени в Белград. Гърция не участва. Присъстват представители на НАТО.

15 февруари – Официално откриване на преговорите за присъединяването на България към Европейския съюз. В

последващите четири години страната успява да “затвори” всичките 31 глави от преговорния процес.

март – Среща от формата на Хисарския процес в Будапеща. Участниците обсъждат разделяне на Сърбия на 6 части. Участват премиерът И. Костов и военния министър Б. Ноев.

март – Министърът на външните работи Н. Михайлова участва в конференция “Демокрацията и върховенството на закона в един променящ се свят” организирана от билиотеката при Конгреса на САЩ и Колумбийския университет.

септември – Президентът П. Стоянов участва в “Сесията на хилядолетието” на ООН, посветена на глобалните проблеми.

септември–октомври – Загубата на Милошевич на президентските избори в Сърбия и изборът на Кошунница водят до промени в отношението на България към западната ни съседка и в съдбата на Балканите като цяло.

декември – На срещата на върха на ЕС в Ница е взето решение за премахването на визовите ограничения за български граждани /считано от 1 юли 2001 г./.

2001

юни – Проведени са парламентарни избори, спечелени от НДСВ /Национално движение Симеон Втори/. Изборите в България са водеща новина във всички световни медии, поради факта, че новият кабинетът е оглавен от бившия цар.

юли – Постигната е договореност между икономическия екип на кабинета Саксбургготски и вицепрезидента на компания “Бехтел” Ч. Редмън за инвестиране на 450 млн. дол. в каскадата “Горна Арда” и пътни проекти.

август – Директорът на ЦРУ Джордж Тенет посещава България. Разговорите са посветени на борбата с организираната престъпност, положението в Македония и в Югославия, изграждането на петролопровод от Каспийския регион през България, наркотрафика и други.

11 септември – Атенатите в САЩ водят до оформянето на българската позиция в подкрепа на борбата срещу тероризма. Правителството изразява готовността на България, въпреки че

все още не е страна по Североатлантическия договор, да спазва задълженията си по член 5 за предоставяне на помощ на съзна държава в случай на *casus foederis*.

2002

1 януари – България започва двегодишния си мандат като непостоянен член на Съвета за сигурност на ООН и обявява борбата срещу тероризма за основен приоритет.

10 януари – България се присъединява към Меморандума за разбирателство относно командването на Международните сили за поддържане на сигурността в Афганистан /ИСАФ/, а през следващия месец български контингент е разположен в района на гр. Кабул.

24-28 май – България е домакин на пролетната сесия на Парламентарната асамблея на НАТО.

май – Посещение на папа Йоан-Павел II в страната. Папата декларира, че “не вярва” в “българската следа”.

септември – Министерският съвет взима решение за предоставяне на допълнителна информация по глава “Енергетика” във връзка с преговорния процес с Европейския съюз. В него се изразява съгласието България да се съобрази с искането на Европейската комисия за закриването на 3 и 4 блок на АЕЦ “Козлодуй” до края на 2006 г. и се иска изпращането на партньорска проверка. Това решение на МС е отменено през следващата година от ВАС, поради несъответствието му с Енергийната стратегия на страната от юли 2002 година.

21 ноември – На срещата на високо равнище в Прага държавните и правителствени ръководители на страните членки на НАТО официално отправят покана към България, Естония, Латвия, Литва, Румъния, Словакия и Словения да започнат преговори за присъединяване.

2003

7 февруари – Решение на Народното събрание за разрешаване на прелитането, временното пребиваване и транзитното преминаване през и на територията на Република

България на сили и личен състав на САЩ и на други държави от коалицията, както и за изпращането на български отбранителни формирования за ядрена, химическа и биологическа защита извън страната в подкрепа на планирането на евентуална коалиционна операция във връзка с изпълнението на Резолюция 1441 на Съвета за сигурност на ООН.

февруари – Министър-председателят С. Сакскобургготски е на кратко посещение в САЩ. Повод за гостуването му е предстоящо гласуване на резолюция за Ирак в Съвета за сигурност, където България е непостоянен член.

март – Руският президент Владимир Путин пристига на официално посещение в България и присъства на тържествата на връх Шипка по повод 125-годишнината от Руско-турската освободителна война 1877–1878 година.

23 март – САЩ начело с “коалиция на желаещи” нападат Ирак, под предлог че Багдад притежава оръжия за масово унищожение. България подкрепя американската акция..

26 март – На извънредно заседание на Североатлантическия съвет в Брюксел представителите на деветнадесетте страни членки на НАТО подписват протоколите за присъединяване на България, Естония, Латвия, Литва, Румъния, Словакия и Словения.

април – САЩ искат България да изпрати военна част с мироопазваща роля в Ирак. Искането е удовлетворено.

май – Държавният секретар Колин Пауъл посещава България по случай 100-годишнината от установяването на дипломатически отношения между България и САЩ.

декември – Със световната награда на ООН за принос в достигане на Целите на хилядолетието за развитие е удостоена министър Лидия Шулева.

2004

13 януари – 14 български моряци от екипажа на кораба “Хера” безследно изчезват във водите на Босфора. По-късно две депутатки от Европейския парламент лансират версията, че те са живи, и през Италия са били върнати в България. Това поставя под съмнение зачитането на човешките права като изискване за присъединяването на страната ни към ЕС.

29 март – България е приета за член на НАТО. Министър-председателят Симеон Сакскобурготски връчва на държавния секретар на САЩ Колин Пауъл във Вашингтон ратификационния документ за присъединяването на България към НАТО. Месец по-късно на официално посещение в България пристига Генералният секретар на организацията Яп де Хоп Схефер.

6 май – Съдът в Бенгази осъжда българските медицински сестри на смърт, като д-р Здравко Георгиев е освободен, но очаква изходна виза, за да се върне в родината си.

юли – Двама български шофьори /Г. Лазов и И. Кепов/ са взети за заложници в Ирак, а впоследствие екзекутирани.

15 юни – България приключва предсрочно преговорите с Европейския съюз. Своеобразен жест на уважение като към равностоен партньор е поканата страната да присъства на подписването на Европейската конституция на 29 октомври в Рим.

*Договорите между България и другите източноевропейски държави през периода 1967–70 г. се подписват във връзка с изтичането на 20-годишния срок на първите такива договори, сключени през 1947–48 г.

** От 1971 г. държавният и партиен лидер Т. Живков заема поста Председател на Държавния съвет. Тъй като във функционален и правно-конституционен план статутът му е близък да президентския, в текста, макар и условно, се използва титлата “президент”.

ЛИТЕРАТУРА: Д.Саздов, Рад. Мишев, Тр. Митев, М. Лалков и Вл. Митев, История на Третата българска държава, София, изд. АМИ, 1993; БАН, Енциклопедия България, т. 1–6, 1985–88; Н. Станев, История на нова България 1878–1941, изд. Ст. Атанасов София 1942, преиздадена от ИК “Хераклит” 1994; Ж. Григорова, Балканската политика на социалистическа България 1944–1970, изд. Наука и изкуство 1985; Национален ин-т за международни изследвания, Българската външна политика след 10 ноември 1989 г., изд. Интела 1997; Евг. Александров, Речник по международни отношения, изд. Тракия-М, 2001, Държавен вестник 1991–1998, Интернет и други.